

במקביל להמצאות מדהימות אלה, החליטו כמה בחורים צעירים בישראל, שרק השתחררו מהצבא וחפשו מה לעשות, להקים לעצמם חברות טכנולוגיה. היו לא מעט כאלה, אבל הנה לפניכם שני שמות

שאתם בוודאי מכירים – חברת אפרת (לימים קומברס), שהוקמה על ידי קובי אלכסנדר ב-1983 והייתה חלוצה עולמית בתחום תאי קול ממוחשבים ("לשימעת הודעות קוליות - הקש 1, להעברה למנכ"ל - הקש 2, למזכירה - הקש 0" – זה היה אחד הרעיונות

הגדולים שלהם). בחור צעיר נוסף העונה לשם שלמה דוברת (כן, ההוא מוועדת דוברת), שלח"מ היה הכבוד לשרת איתו תקופת מה בצה"ל, החליט שהתחום הבא הוא הרובוטיקה, והוא הקים את החברה שהייתה המובילה העולמית בתחום הנדסת ייצור בעזרת מחשב, טקנומטיקס (קיימת עד היום ב"סיליקון ואלי" של הרצליה פיתוח). אבל ה-הדבר, בהא הידיעה, שיצא לאוויר העולם רק לקראת סוף 1983 (ב-10 בנובמבר 1983, למען הדיוק), היה ההכרזה של החברה הקטנה מסיאטל, מיקרוסופט, שהכריזה על Microsoft Windows.

"ישראל היא מדינה מתוקשבת, אבל עדיין יש הרבה מה לעשות"

מיקי איתן הוא ללא ספק הדמות הציבורית המזוהה ביותר עם אינטרנט ומחשבים • כשפנה ליו"ר הכנסת, שבח וייס, והציע לו להכניס את המיחשוב לכנסת, אף אחד לא הבין מה הוא רוצה • בתפקידו הנוכחי הוא מנסה לרתום את משרדי הממשלה לפעולות שיאפשרו לאזרחים לחיות קצת יותר טוב פה • הדרך עדיין ארוכה

במלוא העוצמה, זנחתי את הפעילות האופוזיציונית שלי..."

ומאיפה הרקע במחשבים? באינטרנט?

"ממש לא היה לי. האתר שהקמנו היה מהראשונים בעולם, היה מעט ידע, אבל הייתי חשוף לו, דווקא מסיבות פוליטיות. ב-1992 החליטו בליכוד על פריימריס ארציים, ואז הבנתי שהכוח עבר לבודדים. הבנתי שעלי לעבור לנהל קמפיין ממוחשב, אבל מהר מאוד גם הבנתי שזה לא בתקציב שלי. אז באחת הפגרות של הכנסת קניתי את המחשב הכי חדש אז, 486 עם מערכת הפעלה חלונות 95, ישבתי במשך שבועיים מהבוקר עד הערב, קראתי, לימדתי את עצמי וגם בעזרת חברים ושכני כבוכב יאיר, ש'סבלו' ממני לא מעט באותה תקופה (איתן היה ממייסדי היישוב כוכב יאיר- י.ק.). אחר כך פגשתי בתערוכת מחשבים את נציגי נטמנג' ונטוויז'ן רות וצבי אלון. הם הסבירו לי על רשת האינטרנט וסיפרו לי שזה הולך להיות הדבר הבא. יש את זה כבר באקדמיה, ועכשיו זה מגיע אל המשתמשים הפרטיים. כמה ימים אחרי התערוכה, בעת נסיעה לצפון, קפצתי אליהם לביקור ושוחחנו ערב שלם על החזון של מה הולך להיות, והם הדביקו אותי. כך התחלתי לתכנן את אתר הכנסת, שנחנך כאשר הליכוד היה בשלטון ואני הייתי יו"ר הקואליציה. לקראת הבחירות של 1996 הכנסתי למצע

שנת 1996, כאשר היינו באופוזיציה, יזמתי מתוקף תפקידי כחבר כנסת שתי פעולות ראשוניות בעלות משמעות: הראשונה, במסגרת ועדת משנה של הכלכלה הרשו לי להקים את 'הילה' - היערכות ישראל לעידן המידע. זה היה פורום ציבורי רחב, שלקחו בו חלק עשרות מתנדבים מתחומי המשפט האקדמיה והטכנולוגיה. הפעולה השנייה: הקמת אתר האינטרנט של כנסת ישראל."

אפשר להניח שאז איש לא הבין על מה אתה מדבר...

"בדיוק. כשבאתי ליו"ר הכנסת דאז, שבח וייס, וביקשתי ממנו ייפוי כוח ליזום את האתר של הכנסת, הוא היה סקפטי. רבים אמרו לו שזו רק תופעה חולפת, ואני זוכר את אחד הפקידים הבכירים שהתנבא ללא שום היסוס: 'לעולם לא ניתן יהיה להעביר נתונים ברשת ממשלתית'... אבל למרבה ההפתעה, שבועיים אחרי שנפגשתי עם שבח וייס, הוא נתן לי אור ירוק, הצמיד לי את שמיל גינזבורג, שהיה יועצו, ועוד מישהו מהקואליציה. באותה תקופה ראש הממשלה היה יצחק רבין ז"ל, שהשקיע רבות בחינוך וטכנולוגיה. כאשר ניסיתי להבין מה הביא לשינוי דעתו של היו"ר וייס, אמרו לי שחבריו לקואליציה המליצו בפניו לאפשר לי לעסוק בכך, הם קיוו שאהיה עסוק ואפסיק להציק להם. וכך קרה. נשאבתי לזה

כאשר מדברים על 30 שנות תקשוב במגזר הציבורי אי אפשר שלא להזכיר ולהיזכר בימים הראשונים, יחד עם מיקי איתן, המופקד על שיפור השירות לאזרח בממשלה. בנימין נתניהו הוא ראש הממשלה הראשון שמינה שר שתפקידו ליישם את חזון מימשל זמין והעברת חלק גדול מהשירותים של הממשלה לאינטרנט לטובת הציבור. איתן קיבל את התפקיד במקרה לגמרי, לאחר שהוזמן על יד נתניהו, לפני שלוש שנים, כדי לקבל תפקיד שר, בעקבות הבחירות. "עמדתי ליד לשכת רוה"מ והמתנתי לתורי", סיפר בזמנו איתן. "נכנסתי לנתניהו, הוא אמר לי מה הוא מצפה ממני, נתן לי מעטפה ריקה, ובוה הסתיימה השיחה. כאשר יצאתי החוצה, לא ידעתי איך להגיב. מצד אחד לא אסתר שהיו לי ציפיות לקבל תיק ביצועי, אבל מצד שני ראיתי בזה אתגר. הבנתי שתפקידי הוא למלא את המעטפה בתוכן, ויצאתי לדרך".

אבל איתן החל את דרכו בעולם התקשוב הממשלתי הרבה קודם. "המציאות הייתה אז שעד 1996, כאשר נתניהו היה בשלטון בפעם הראשונה, לא התקיים בממשלות ישראל שום דיון על היערכות לעידן המידע והטמעת האינטרנט במגזר הציבורי", נזכר איתן, בראיון מיוחד עמו לרגל גיליון זה. אבל המהפכה החלה קצת קודם. מספר איתן: "ערב הבחירות של